

Postanowienie z dnia 19 października 2000 r.

III SW 14/00

Uprawnienia do złożenia protestu nie jest pozbawiony wyborca skreślony z rażącem naruszeniem prawa ze spisu wyborców w czasie uniemożliwiającym faktyczne wykorzystanie środków prawnych zaskarżenia tej czynności (art. 72 ust. 2 w związku z art. 74 ust. 2 i art. 38 oraz art. 39 ustawy z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, jednolity tekst: Dz.U. z 2000 r. Nr 47, poz. 544).

Przewodniczący: SSN Józef Iwulski (sprawozdawca), Sędziowie SN Andrzej Wasilewski, Andrzej Wróbel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 19 października 2000 r. sprawy z protestu Stanisława R. przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z udziałem uczestników postępowania: 1) Okręgowej Komisji Wyborczej w G., 2) Prokuratora Generalnego, 3) przedstawiciela Państwowej Komisji Wyborczej

p o s t a n o w i ł:

wydać opinię, że zarzut protestu jest zasadny, lecz naruszenie przepisów ustawy nie miało wpływu na wynik wyborów.

U z a s a d n i e n i e

Stanisław R. wniósł protest przeciwko wyborowi Prezydenta, zarzucając, że został niezgodnie z prawem skreślony ze spisu wyborców, mimo iż nie jest pozbawiony praw publicznych.

Sąd Najwyższy ustalił następujący stan faktyczny na podstawie dowodów z dokumentów, a w części był on niesporny (twierdzenia faktyczne wnoszącego protest zostały potwierdzone wyjaśnieniami Okręgowej Komisji Wyborczej [...] w G.):

Wnoszący protest jest zamieszkały (zameldowany) w G. przy ul. O. Czasowo przebywa w miejscowości K., gmina P. W związku z tym uzyskał zaświadczenie

Urzędu Miasta w G. o wpisaniu do rejestru wyborców, na podstawie którego został wpisany do spisu wyborców w miejscowości K., o czym Urząd Miasta w G. został zawiadomiony w dniu 29 września 2000 r. W dniu 23 sierpnia 2000 r. do Urzędu Miasta G. wpłynęło pismo Sądu Rejonowego w G., zawiadamiające, że Stanisław R. (lub B.), urodzony 21 sierpnia 1947 r., syn Henryka, zamieszkały przy ul. M. został pozbawiony praw publicznych wyrokiem z dnia 30 września 1991 r. [...]. Pracownik Urzędu Miasta w G. stwierdził, że w rejestrze wyborców nie ma takiej osoby, lecz jest wpisany wyborca o nazwisku „R.”, o tym samym imieniu i dacie urodzenia. Odmienne było imię ojca i miejsce zamieszkania. Pracownik ten dokonał wówczas odręcznych poprawek, zmieniając nazwisko i adres zamieszkania. Takie poprawione zawiadomienie przesłano do Gminy P. Na tej podstawie w dniu 6 października 2000 r. skreślono wnoszącego protest z dodatkowego spisu wyborców w obwodzie [...] w Gminie P. W rzeczywistości zawiadomienie Sądu Rejonowego o pozbawieniu praw publicznych nie dotyczyło wnoszącego protest. W dniu wyborów Stanisław R. nie został dopuszczony do głosowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności należało rozważyć, czy Stanisław R. jest uprawniony do złożenia protestu, skoro zgodnie z art. 72 ust. 2 ustawy z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (jednolity tekst: Dz.U. z 2000 r. Nr 47, poz. 544) protest przeciwko wyborowi Prezydenta może wnieść wyborca, który w dniu wyborów był umieszczony w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania. Wnoszący protest w dniu wyborów nie był wpisany w żadnym z obwodów głosowania, gdyż w dniu 6 października 2000 r. został skreślony z dodatkowej listy w obwodzie [...] Gminy P., a uprzednio został wykreślony ze spisu w swoim miejscu zamieszkania (art. 34 pkt 2 ustawy o wyborze Prezydenta). Jednakże wnoszący protest nie miał żadnej możliwości przeciwstawienia się wykreśleniu ze spisu. W szczególności nie miał żadnej możliwości wykorzystania trybu reklamacyjnego z art. 38 ustawy o wyborze Prezydenta i złożenia skargi do sądu rejonowego (art. 39 tej ustawy). Gdyby rozumieć dosłownie art. 72 ust. 2 ustawy o wyborze Prezydenta, to prawa do złożenia protestu pozbawiony byłby wyborca, który został skreślony ze spisu w sytuacji, w której nie miał żadnych możliwości zaskarżenia tej czynności. Dlatego Sąd Najwyższy doszedł do wniosku, że wykładnia funkcjonalna przemawia

za uznaniem, iż uprawnienia do złożenia protestu jest pozbawiony ten wyborca, który został skreślony ze spisu wyborców, ale miał możliwość wykorzystania środków prawnych zaskarżenia tej czynności (argument z art. 74 ust. 2 ustawy o wyborze Prezydenta). Dlatego należało przyjąć, że Stanisław R. jest legitymowany do wniesienia protestu.

Zarzut protestu jest zasadny, gdyż naruszony został przede wszystkim art. 2 w związku z art. 3 pkt 1 ustawy o wyborze Prezydenta, skoro uniemożliwiono realizację prawa wybierania osobie, która nie była pozbawiona praw publicznych prawomocnym orzeczeniem sądu. Był to skutek bezpodstawnego skreślenia wnoszącego protest ze spisu wyborców, gdyż jak słusznie w swoim stanowisku podkreślił Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej, pracownik Urzędu Miasta w G. nie był uprawniony do poprawiania zawiadomienia sądu o pozbawieniu praw publicznych.

Sąd Najwyższy uznał, że ze względu na skutek naruszenia ustawy, polegający na uniemożliwieniu głosowania tylko jednemu wyborcy, nie miało to wpływu na wynik wyboru Prezydenta.

Z tych względów na podstawie art. 75 ust. 1 i 1a ustawy o wyborze Prezydenta wydano opinię jak w sentencji.

=====